

LECZNICTWO I PRAKTYKA TERENOWA

R. HOPPE, A. MARKOWSKI i L. JAŚKOWSKI

Doświadczenia nad leczeniem buhajów zakażonych rzęsiścią bydłą.

I. Skuteczność opryskiwania prącia pod ciśnieniem metodą własną

Z Kliniki Położniczej Wydziału Weterynaryjnego SGGW
Kierownik: prof. dr ROMAN HOPPE
i z Zakładu Sztucznej Inseminacji i Zwalczenia Niepłodności Bydła PIW
Kierownik: prof. dr L. JAŚKOWSKI

A u t o r e f e r a t *)

W latach 1952—1953 autorzy w poszukiwaniu skutecznej metody leczenia buhajów zakażonych rzęsiścią bydłą wypróbowali najpierw na 10 buhajach szereg istniejących metod w ich oryginalnej postaci jak i w formie przez siebie zmodyfikowanej. Stosowano wciekanie w prącie Bovoflawiny (5 buhajów), doustne podawanie jodku potasu w ogólnej ilości 140 do 180 g (4 buhaje), wypełnianie worka napletkowego pod ciśnieniem około 50 mm słupa rtęci 3-procentową wodą utlenioną (4 buhaje), 0,3 i 0,5% roztworem chloraminy (5 buhajów) podawaniem 30—40 ml Cejodylu (Jocerylu) dożylnie, 0,3% roztworem Cetavlonu (1 buhaj), bezbiałkowym roztworem fitoncydu z cebuli (1 buhaj) i 5% roztworem ichtioli (3 buhaje). W żadnym przypadku nie otrzymano wyleczenia. Z takim samym skutkiem wypróbowano metodę Hessa (1949) używając do spryskiwania jamy napletkowej zamiast wody utlenionej 0,4% roztworu chloraminy. Wyleczenie buhajów osiągnięto dopiero po zastosowaniu spryskiwania pod ciśnieniem 4,5 atm. błony śluzowej prącia i napletka wyciągniętego z jamy napletkowej na zewnątrz, po zastosowaniu przewodowego znieczulenia prącia opisanego przez Hoppego (Medycyna Wet., marzec 1954.) Metodą tą wyleczono wszystkie buhaje doświadczalne oraz w latach 1953—1955 dalsze 43 buhaje, z których znaczną część stanowiły najcenniejsze w kraju importowane rozplodniki.

Metoda w ogólnych zarysach przedstawia się następująco: unieruchomionemu przy ścianie lub mocnym płocie (rys. 1) buhajowi znieczulono wspomnianą metodą prącie i wyciągano je na zewnątrz. Następnie poddawano spryskiwaniu pod ciśnieniem 4,5 atm. błonę śluzową prącia i napletka wiązkowym strumieniem 0,4% roztworem chloraminy o temperaturze ciała. Roztwór ten sporządzano w aparacie marki „Kaskada” służącym do opryskiwania drzew, a wiązkowy czyli równoległy strumień cieczy otrzymywano przy użyciu dyszy tzw. mgławicowej po wyjęciu z niej ślimakowatej wkładki. Strumień kierowano prostopadle na powierz-

chnię prącia z odległości 50—60 cm. Błonę śluzową napletka prącia napinał pomocnik zabezpieczony od działania roztworu gumową odzieżą ochronną i improwizowaną przezroczystą maską z kliszy rentgenowskiej. Występujące natychmiast po spryskaniu zaczerwienienie błony śluzowej pozwalało dokładnie poddawać leczeniu wszystkie jej miejsca. Na jedno miejsce strumień cieczy nie padał dłużej niż przez jedną sekundę. Najdokładniej spryskiwano czepiec i szyjkę żołądki oraz przejście tejże w napletek.

Do dokładnego spryskiwania zużywano zależnie od wielkości buhaja od 45—55 litrów roztworu.

Kontrolę wyleczenia przeprowadzono mikroskopowo i drogą posiewu wypłuczyn z napletka na pożywkę Schneidera z dodatkiem penicyliny i streptomycyny, rozpoczynając badania w 2—3 tygodnie po leczeniu i powtarzając je co najmniej 4-krotnie w przeciągu 2,5—3 miesięcy. U pewnej ilości buhajów badania prowadzono przez szereg miesięcy, a u kilku stosowano poza tym tzw. próbę biologiczną. Dotychczas leczono 55 buhajów, z których 49 wyleczono jednorazowym zabiegiem. Z 6 pozostałych 3 buhaje wyleczono powtórным zabiegiem, 2 poddano ubojowi koniecznemu (jednego ze względu na niską wartość hodowlaną i bardzo duże oddalenie od Warszawy, a drugiego ze względu na urazowe zapalenie osierdza). U ostatniego buhaja nie uzyskano wyleczenia po czterech zabiegach ((buhaj ten został wyleczony następnie inną metodą również miejscowego leczenia). Powikłania wystąpiły u jednego buhaja.

*) Praca w całości ukaże się w Rocznikach Nauk Rolniczych seria E, tom 68.

Z poczynionych spostrzeżeń autorzy wyciągają następujące wnioski: 1) Decydującymi o pomyślnym wyniku leczenia elementami opracowanej metody są: a) sposób aplikacji leku, wprowadzony jak wiadomo przez Hessa (Szwajcaria) i b) jak najdokładniejsze spryskanie błony śluzowej prącia i napletka. Rzęsistkobójcze działanie roztworu nie jest bez znaczenia. 0,3% roztwór chloraminy dawał wyniki niezadawalające, a 0,5% roztwór uszkadza błonę śluzową. 2) Sprawdzenie wyleczenia może odbywać się tylko w oparciu o posiewy wypłuczyn na pożywki sztuczne. Niezbędne są 3—4 kontrole na przestrzeni 2—3 miesięcy. Po tym okresie czasu recydywy zdają się nie występować. 3) Leczenie opisaną metodą powoduje uwolnienie buhaja od rzęsistka, nie wyleczając go jednocześnie z tzw. niespecyficznych zakażeń prącia i napletka. 4) Umieszczenie u buhajów rzęsistka w wyższych odcinkach układu rozrodczego, o ile występuje w ogóle, jest zjawiskiem bardzo rzadkim i miejscowe metody leczenia błon śluzowych napletka i prącia są wystarczające dla walki z tym schorzeniem.

Р. ГОППЕ, А. МАРКОВСКИЙ, Л. ЯСЬКОВСКИЙ.

ИССЛЕДОВАНИЯ НАД ЛЕЧЕНИЕМ БЫКОВ, ЗАРАЖЕННЫХ ТРИХОМОНОЗОМ

I. Эффективность опрыскивания пениса под давлением собственным методом.

Лечение производили на стоячим быке, под проводниковой анестезией *n. dorsalis penis* (Гоппе, Медицина Ветеринарийна, март 1954), Лечебным средством являлся 0,4% раствор хлорамина, которым опрыскивали слизистую оболочку пениса извлеченного из полости препуция под давлением 4,5 атмосфер применяя жиклёр, дающий параллельную струю о жидкости. Требуемое количество раствора равнялось приблизительно 50 л. Излечение проверяли путём культивирования на искусственной среде Шнейдера, к которой добавляли пенициллин и стрептомицин. Смывы из препуция исследовали не менее чем 3—4кратно в протяжении 2,5—3 месяцев.

Лечено 55 быков, из которых 49 излечено после одного приема и 3 после двухкратного. Из 3 остальных быков одного, обработанного безуспешно 4—кратно, излечено другим методом; двух последних больше не лечено в виду малой их ценности.

B. HOPPE, A. MARKOWSKI, L. JAŚKOWSKI

STUDIES ON THE TREATMENT OF TRICHOMONAS INFECTED BULLS

I. The efficacy of spraying of the penis under pressure according to the authors' method

The treatment was performed on standing bulls using blockade of the *n. dorsalis penis* (Hoppe, Medycyna Weterynaryjna III/54). The acting was a 0,4% solution of chloramine. The mucous membrane of the prepuce and of the penis previously exposed from the

preputial cavity was sprayed under pressure of 4.5 atmospheres with a sprayhead giving a narrow, parallel stream of the employed solution. The required quantity of the liquid is about 50 l. The effect of the cure was tested on Schneiders medium with the addition of penicillin and streptomycin. The control was carried out after treatment at 2 — 3 weekly intervals and later at monthly intervals, at least 2.5 to 3 months.

Thus far 55 bulls were treated. Of this number 49 were cured after a single treatment. Of the remaining 6 bulls—three were cured after a second treatment, two were slaughtered because of their low breeding value, and the last one did not respond favourably after 4 treatments and was later cured after the application of another method of local treatment.

A. CHWOJNOWSKI, T. DZIUBEK

ACETONEMIA U BYDŁA

Z Zakładu Zoohigieny Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu
Kierownik: Doc. dr ALFONS CHWOJNOWSKI

II

Brak jakiegokolwiek wzmianki w dostępnym piśmiennictwie o występowaniu acetonemii na terenie naszego kraju, zachęciły autorów (z inicjatywy zmarłego prof. S. Runego) do przeprowadzenia w latach 1951—1954 badań na bydłe Zakładów Doświadczalnych WSR w Poznaniu. Sugestie odnośnie występowania acetonemii u naszego pogłowia bydła można wysunąć zważywszy, że schorzenie to występuje w krajach o warunkach bytowania zwierząt podobnych do naszych.

Same badania podzielono na dwie fazy:

1) Wykazanie przy pomocy prób laboratoryjnych czy aceton występuje w moczu krów mlecznych w zależności od wpływu środowiska tak w warunkach chowu stabulacyjnego, jak i pastwiskowego w stanach prawidłowych lub w powiązaniu z przypadkami schorzeń bydła nie dającymi się klinicznie rozpoznać, a cechującymi się brakiem apetytu, spadkiem produkcji mleka i niekiedy pogorszeniem kondycji.

2) W miarę nadarzających się przypadków chorobowych prześledzić w oparciu o badania kliniczne i laboratoryjne przebieg acetonemii samoistnej lub komplikowanej przypadkami stosunkowo często występujących schorzeń u bydła jak: porażenie porodowe, *paraplegia ante et post partum*), zatrzymania łożyska (*retentio secundinarum*), ropomacicze (*pyometra*), zapalenie macicy (*metritis*), urazowe zapalenie osierdza (*pericarditis traumatica*), niestrawność i stany nieżytowe przewodu pokarmowego (*indigestio et enteritis catarrhalis*), dla ustalenia powiązania wzajemnego tych schorzeń w naszych warunkach.

Praca niniejsza dotyczy pierwszej fazy, natomiast faza druga będzie przedmiotem osobnych rozważań.